

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej

Marszałka Województwa Śląskiego

za rok 2023

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że

w Województwie Śląskim

CZĘŚĆ A

☐ w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza

CZĘŚĆ B

☒ w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza

1) Zastrzeżenia dotyczą:

w głównej mierze:

- Zgodności działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi

Zastrzeżenia do tego obszaru związane są przede wszystkim z występowaniem nieprawidłowości stwierdzanych w wyniku kontroli i audytów przeprowadzanych w jednostkach organizacyjnych Województwa Śląskiego (dalej: *jednostki*) przez instytucje zewnętrzne i Departamenty organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (dalej: *Urząd*).

- Efektywności i skuteczności przepływu informacji

Zastrzeżenia do tego obszaru związane są przede wszystkim z niedostatecznym zapewnieniem we wszystkich *jednostkach* adekwatnego systemu przepływu informacji wewnątrz *jednostek* oraz pomiędzy *jednostkami* a ich klientami zewnętrznymi.

- Skuteczności i efektywności działania

Zastrzeżenia do tego obszaru związane są przede wszystkim z brakiem zapewnienia przez *jednostki* właściwej realizacji celów i zadań ze względu na sytuację finansową (np. ujemny wynik finansowy) jak i kwestie organizacyjno-kadrowe.

2) Zostaną podjęte następujące działania w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej:

W związku z analizą przyczyn ww. zastrzeżeń a także dążeniem do dalszego doskonalenia pozostałych celów kontroli zarządczej wydaje się następujące rekomendacje dla Kierowników *jednostek* i Departamentów *Urzędu* nadzorujących *jednostki* (dalej: *Departamenty nadzorujące*):

1. Zwiększenie nadzoru przez Kierowników *jednostek* nad zapewnieniem zgodności działań *jednostek* z przepisami prawa (w szczególności w zakresie udzielania zamówień publicznych) oraz realizacją zadań zgodnie z funkcjonującymi w *jednostkach* procedurami wewnętrznymi.
2. Dążenie do zwiększenia kompetencji zawodowych pracowników w obszarze zamówień publicznych celem wzmocnienia świadomości konsekwencji wynikających z naruszenia prawa i procedur wewnętrznych w tym zakresie.
3. Wzmocnienie kontroli funkcjonalnej nad procesem bieżącego wprowadzania zmian w procedurach wewnętrznych, wynikających ze zmiany obowiązujących przepisów prawa, zaleceń wydanych przez organy kontrolne bądź organ nadzorczy oraz zmian organizacyjnych w *jednostkach*.
4. Zapewnienie przestrzegania przez Kierowników *jednostek* wymogów wynikających z *Zasad kontroli zarządczej*¹, w tym w szczególności dotyczących:
 - a. obowiązku przeprowadzania samooceny systemu kontroli zarządczej,
 - b. obowiązku zarządzania ryzykiem,
 - c. prawidłowości i staranności sporządzania *Oświadczeń*² oraz załączników do *Oświadczeń*.
5. Monitorowanie przez *Departamenty nadzorujące* spełniania przez *jednostki* obowiązku przeprowadzania samooceny systemu kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem.
6. Zwiększenie nadzoru przez *Departamenty nadzorujące* nad prawidłowością i starannością sporządzania przez *jednostki* *Oświadczeń* zarówno pod względem formalnym jak i merytorycznym, z uwzględnieniem wydanych wytycznych³.
7. Dalsze usprawnianie nadzoru wobec *jednostek* przez *Departamenty nadzorujące*, m.in. poprzez:
 - 7.1. Skuteczną komunikację pomiędzy *jednostkami* a Departamentami;
 - 7.2. Współpracę pomiędzy Departamentami w zakresie prowadzonych spraw dotyczących nadzorowanych *jednostek*;
 - 7.3. Regularne zbieranie i analizę kluczowych informacji na temat funkcjonowania nadzorowanych *jednostek*, w tym dotyczących kwestii organizacyjnych i finansowych, jak również przestrzegania przez *jednostki* standardów/dobrych praktyk/rekomendacji przyjętych przez Marszałka i Zarząd Województwa;
 - 7.4. Monitorowanie wdrażania wewnętrznych procedur dotyczących zapobiegania i przeciwdziałania zjawiskom korupcji oraz sposobu postępowania w sytuacjach

¹ Aktualne „Zasady kontroli zarządczej w Województwie Śląskim” stanowią załącznik do Zarządzenia Marszałka nr 128/21 z dnia 10 grudnia 2021 r.

² Oświadczenia o stanie kontroli zarządczej składane przez Kierowników *jednostek*.

³ Wytyczne opracowane przez Departament Audytu i Kontroli tj.: „Wytyczne dotyczące systemu kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Województwa Śląskiego oraz wypełniania Oświadczeń o stanie kontroli zarządczej składanych przez Kierowników tych jednostek” oraz „Wytyczne dotyczące wypełniania załączników do Oświadczeń o stanie kontroli zarządczej składanych przez Kierowników komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz weryfikacji Oświadczeń składanych przez Kierowników jednostek organizacyjnych Województwa Śląskiego”.

noszących znamiona korupcji w *jednostkach*, które nie wdrożyły stosownych regulacji w tym zakresie.

8. Bieżące monitorowanie zasadności wprowadzenia w *jednostkach* funkcji audytu wewnętrznego, o której mowa w *ustawie o finansach publicznych*, celem zapobiegania i eliminowania występowania nieprawidłowości.
9. Bieżące monitorowanie przez *jednostki* oraz *Departamenty nadzorujące* sytuacji związanej z zagrożeniami w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz podejmowanie działań zwiększających świadomość ich wpływu na funkcjonowanie *jednostek* oraz konsekwencji związanych z ich ewentualnym wystąpieniem.
10. Monitorowanie spełniania wymagań *RODO*⁴ w *jednostkach*.
11. Monitorowanie wprowadzenia w *jednostkach* obowiązków wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.
12. Zapewnienie przez Kierowników *jednostek* efektywności i skuteczności przepływu informacji wewnątrz *jednostek*. Powyższe powinno zapewniać funkcjonowanie mechanizmów przekazywania ważnych informacji w obrębie struktury organizacyjnej *jednostki*, a także otrzymywania przez pracowników w odpowiedniej formie i czasie, właściwych oraz rzetelnych informacji potrzebnych do realizacji zadań (np. w szczególności dotyczących zmieniających się przepisów prawa powszechnie obowiązującego i procedur wewnętrznych).
13. Prowadzenie działań zmierzających do zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej w *jednostkach* zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
14. Bieżące monitorowanie procesu legislacyjnego dotyczącego przepisów o ochronie ludności i obronie cywilnej, które określają m.in. zadania w tym zakresie do realizacji przez organy i podmioty ochrony ludności (w tym: marszałka województwa i podmioty lecznicze) pod kątem wpływu nowych przepisów na działalność *jednostek* Województwa i Departamentów Urzędu w celu ich szybkiego dostosowania się do realizacji powierzonych zadań.

CZĘŚĆ C

□ nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

1) Zastrzeżenia dotyczą:

.....

2) Zostaną podjęte następujące działania w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej:

.....

CZĘŚĆ D

⁴ Wskazanych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Realizacja działań wskazanych w części B pkt 2 oświadczenia składanego w roku poprzednim, podjętych w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

W związku z rekomendacjami wydanymi w roku ubiegłym:

- a) w trakcie audytów weryfikowano obszary wynikające z *Zasad kontroli zarządczej w jednostkach*, w tym w szczególności dotyczące:
 - samooceny kontroli zarządczej,
 - zarządzania ryzykiem,
 - prawidłowości wypełniania *Oświadczeń* oraz załączników do *Oświadczeń*;
- b) w ramach bieżącego nadzoru nad *jednostkami* monitorowano spełnianie przez *jednostki* obowiązku przeprowadzania samooceny systemu kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem;
- c) w ramach bieżącego nadzoru nad *jednostkami* oraz w trakcie audytów zwracano uwagę na konieczność wprowadzania działań doskonalących system kontroli zarządczej;
- d) wprowadzono wytyczne dotyczące sporządzania i weryfikacji *Oświadczeń*, co umożliwiło zwiększenie nadzoru nad prawidłowością i starannością ich sporządzania, zarówno pod względem formalnym jak i merytorycznym;
- e) w trakcie kontroli i działań nadzorczych monitorowano i weryfikowano:
 - spełnianie wymagań *RODO* w *jednostkach*,
 - wdrożenie i stosowanie standardów/rekomendacji przyjętych przez Marszałka i Zarząd Województwa;
 - mechanizmy kontrolne zapewniające w szczególności celowe i oszczędne wydatkowanie środków publicznych (zgodnie z art. 44 *ustawy o finansach publicznych*);
- f) w trakcie działań nadzorczych:
 - prowadzono monitoring pozyskiwania przez *jednostki* środków finansowych ze źródeł zewnętrznych;
 - informowano o konieczności stosowania w *jednostkach* obowiązków wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii;
 - propagowano wdrażanie wewnętrznych procedur dotyczących zapobiegania i przeciwdziałania zjawiskom korupcji oraz sposobu postępowania w sytuacjach mających znamiona korupcji;
 - zwracano uwagę na konieczność wdrażania zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej w *jednostkach* zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- g) w audytach i działaniach nadzorczych podkreślano istotność efektywności i skuteczności przepływu informacji na wszystkich poziomach komunikacji w *jednostkach* oraz utrzymania stałej współpracy pomiędzy *jednostkami* i *Departamentami nadzorującymi* w celu bieżącego informowania o potencjalnych zagrożeniach związanych z funkcjonowaniem *jednostek*;
- h) monitorowano sytuację związaną ze współczesnymi zagrożeniami zewnętrznymi (np. epidemiologicznymi, dotyczącymi cyberbezpieczeństwa) i ich wpływem na funkcjonowanie *jednostek* w celu możliwości ich szybkiego dostosowania się do realizacji zadań w nadzwyczajnych warunkach;
- i) monitorowano zasadność wprowadzenia w *jednostkach* funkcji audytu wewnętrznego o której mowa w *ustawie o finansach publicznych* celem zapobiegania i eliminowania występowania nieprawidłowości.

CZĘŚĆ E

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- ☒ monitoringu realizacji celów i zadań,
 - ☒ samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
 - ☒ procesu zarządzania ryzykiem,
 - ☒ audytu wewnętrznego,
 - ☒ kontroli wewnętrznych,
 - ☒ kontroli zewnętrznych,
 - ☒ analizy skarg i wniosków,
 - ☒ analizy oświadczeń o stanie kontroli zarządczej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego i wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych,
 - ☒ innych źródeł informacji:
- przegląd zintegrowanego systemu zarządzania za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Katowice, dnia 19.04.2024 r.

Jakub Chelstowski
(Podpis)

Instrukcja

*) *niepotrzebne skreślić*

W zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej wypełnia się tylko jedną z części A B lub C przez zaznaczenie znakiem „X” odpowiedniego wiersza:

Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewnia łącznie: zgodność działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji, zarządzanie ryzykiem.

Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.

W przypadku wyboru części B lub C należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu jednostki, istotny cel lub zadanie, które nie zostały zrealizowane wraz z podaniem, jeżeli to możliwe, elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności: zgodności działań z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

Ponadto należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Część D należy wypełnić w przypadku, gdy w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B lub C.

W części E należy zaznaczyć „X” źródła informacji, na których podstawie sporządzono oświadczenie o stanie kontroli zarządczej.